

TARIM İŞÇİSİ (SEVİYE 2) ULUSAL MESLEK STANDARDI

Meslek:	Tarım İşçisi
Seviye:	2¹
Referans Kodu:	26UMS0869-2
Standardı Hazırlayan Kuruluş(lar):	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Standardı Doğrulayan Sektör Komitesi:	MYK Tarım, Avcılık ve Balıkçılık Sektör Komitesi
MYK Yönetim Kurulu Onay Tarih/Sayı:	1/7/2026 Tarihli ve 2026/81 Sayılı Karar
Resmî Gazete Tarih/Sayı:	4/10/2026 - 33390
Revizyon No:	00

¹Mesleğin yeterlilik seviyesi, 8 seviyeli Türkiye Yeterlilikler Çerçevesine göre Seviye 2 olarak belirlenmiştir.

TERİMLER, SİMGELER VE KISALTMALAR

ACİL DURUM: İş yerinin tamamında veya bir kısmında meydana gelebilecek yangın, patlama, hastalık salgını, doğal afet gibi acil müdahale, mücadele, ilkyardım veya tahliye gerektiren olayları,

ATIK: Üreticisi veya fiilen elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişi tarafından çevreye atılan veya bırakılan ya da atılması zorunlu olan herhangi bir madde veya materyali,

ÇEVRE KORUMA: Çalışma ortamında çevresel riskleri azaltmak, sürdürülebilir üretim sağlamak amacıyla alınan önlemleri,

HİJYEN: Sağlığa zarar verecek şartlardan korunmak için yapılan uygulamalar ve alınan temizlik önlemlerinin tümünü,

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflama Sistemini,

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliğini,

KİŞİSEL HİJYEN: Çalışanların, kendisinin ve başkasının sağlığına zarar verebilecek şartlardan ve uygulamalardan korunması için alınan önlemleri,

KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM (KKD): Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan, bu amaca uygun olarak tasarımı yapılmış tüm alet, araç, gereç ve cihazları,

RİSK: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

RİSK DEĞERLENDİRMESİ: İş yerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmaları,

TARIM: Bitkisel ve hayvansal üretimi kapsayan ekonomik faaliyet alanını,

TARIMSAL FAALİYET: Bitkisel ve hayvansal ürünlerin üretimi, yetiştirilmesi, hasadı ile tarımsal işletmelerde ürünlerin temizlenmesi, işlenmesi, saklanması, taşınması ve pazarlanmasının yanı sıra, tarımsal faaliyetlerle bağlantılı onarım, bakım ve inşaat işlerini de kapsayan geniş bir faaliyet alanını,

TARIMSAL İŞLETME: Tarımın bir veya birkaç çeşitli dallarında faaliyet gösteren işletmeyi,

TEHLİKE: İş yerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya iş yerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,

ZARARLI MÜCADELESİ: Tarımsal faaliyet alanındaki zararlı böcek, kemirgen ve diğer haşerelerle biyogüvenlik önlemleri çerçevesinde mücadeleyi, ifade eder.

1. GİRİŞ

Tarım İşçisi (Seviye 2) Ulusal Meslek Standardı 19/10/2015 tarihli ve 29507 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik ve 27/11/2007 tarihli ve 26713 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Mesleki Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre MYK’nın görevlendirdiği Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi tarafından hazırlanmış, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş ve MYK Tarım, Avcılık ve Balıkçılık Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

2. MESLEK TANITIMI

2.1. Meslek Tanımı

Tarım İşçisi (Seviye 2); İSG önlemlerini alarak, çevre koruma mevzuatı ve kalite gerekliliklerine uygun şekilde bitkisel üretim faaliyetlerinde yardımcı işleri yerine getiren kişidir. Tarımsal işletmenin türüne bağlı olarak; bitkisel üretim alanlarının hazırlanması ile ekim ve/veya dikim işlemlerini gerçekleştirir; bitkilerin büyüme sürecinde bakım ve koruma çalışmalarına katkı sağlar; hasat ve hasat sonrası işlemleri yürütür; işletmenin genel bakım faaliyetlerine destek verir ve mesleki gelişim çalışmalarına katılır.

2.2. Mesleğin Meslek Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri

ISCO 08: 9211 (Tarım İşçileri)

2.3. Mesleğe Yönelik Özel Düzenlemeler

2872 sayılı Çevre Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

4857 sayılı İş Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

Ayrıca, meslek ile ilgili yürürlükte olan kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuata uyulması esastır.

**Mesleğin icrasına yönelik İSG, çevre ve diğer konulardaki mevzuata uyulması esastır.*

2.4. Çalışma Ortamı ve Koşulları

Tarım İşçisi (Seviye 2); tarımsal faaliyetin türüne bağlı olarak çiftlikler, fidanlıklar, meyve bahçeleri, üzüm bağları veya seralar dâhil olmak üzere çeşitli ortamlarda çalışabilir. İş yerleri çoğunlukla açık havadadır; doğal unsurlara ve değişen hava koşullarına maruz kalırlar. Çalışma ortamı fiziksel olarak zorlayıcı olabilir ve genellikle eğilme, kaldırma ve tekrarlayan hareketleri içeren görevleri yerine getirmek için güç ve dayanıklılık gerektirebilir.

Bir tarım işçisinin iş yeri, mevsimsel taleplere göre görevler ve koşullar değişebileceğinden uyum sağlamayı gerektirir. Dikim veya hasat dönemleri ile çalışma saatleri sezonlara göre değişkenlik gösterebilir. Çalışma ortamı genellikle bir ekipte çalışmayı, görevleri verimli ve etkili bir şekilde yerine getirmek için diğer işçilerle iş birliği yapmayı içerir. Çalışma sürecinde tarım sektöründe farklı uzmanlık alanlarına, görev ve sorumluluklara sahip mühendis, tekniker, teknisyen, üretim personeli, satış personeli ve diğer çalışanlarla birlikte çalışır.

Tarım iş yerinde mesleğin icrası esnasında iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınmasını gerektiren sağlık ve güvenlik riskleri bulunmaktadır. İşveren tarafından mesleğe yönelik olarak ortaya çıkabilecek risklerle kaynağında mücadele edilir ve gerekli iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyularak bu riskler bertaraf edilir, eğer bertaraf edilemiyor ise riskler kabul edilebilir seviyeye indirilir. Toplu koruma önlemleri ile risk ortadan kaldırılamıyor veya kabul edilebilir seviyeye indirilemiyorsa işveren tarafından sağlanan uygun kişisel koruyucu donanımı kullanarak çalışır.

3. MESLEK PROFİLİ

3.1. Görevler, İşlemler, Başarım Ölçütleri, Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri

Görev	A. İSG, biyogüvenlik, çevre koruma ve kalite gerekliliklerini uygulamak (devamı var)		Başarım Ölçütleri	Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
	İşlemler			
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
A.1	İSG önlemlerini uygulamak	A.1.1	İSG ile ilgili önlemleri göz önünde bulundurarak, kendisini ve çevresindekileri riske atmayacak şekilde çalışır.	1. Tarımsal işletmede İSG önlemleri 2. Çalışma sahası için tehlikeli ve riskli durumlar 3. Gerekli ortamlar için hijyen ve sanitasyon uygulamaları 4. Acil durumlar ve alınması gereken önlemler 5. Çalışma ortamında kullanılacak KKD'ler 6. Kişisel hijyen ve personel hijyen talimatları 7. Çalışma esnasında hijyenik ortamı bozacak durumlar ve bu durumlara karşı uygulanacak önlemler 8. İşletmenin etrafındaki çevresel tehlike ve riskler 9. İşletme içerisindeki çevre koruma önlemleri 10. Ortama bulaşma riski olan ve çevreye zarar verebilecek maddeler ile bu maddelere karşı uygulanacak önlemler 11. Atıkların kaynakta doğru ayrılması 12. Geri dönüşüm faaliyetleri
		A.1.2	Çalışma ortamında iş süreçlerine göre KKD'leri talimatlarına uygun olarak kullanır.	
		A.1.3	Kullanılan araç, gereç ve malzemeleri talimatlarına göre temizliğini ve dezenfeksiyonunu sağlar.	
		A.1.4	İş yerinde sağlık ve güvenlik ile ilgili karşılaştığı acil durumlarda gereken önlemleri alır.	
A.2	İş süreçlerinde biyogüvenlik kurallarına uymak	A.2.1	Tarımsal işletme girişinde işletme talimatlarına göre biyogüvenlik önlemlerini (uygun kıyafet, ayakkabı değişimi, duş ve benzeri) alır.	
		A.2.2	İşletmeye giriş yapan araç ve ekipmanların dezenfeksiyonunu yapar.	
		A.2.3	Çalışma sahası ile ilgili temizlik ve dezenfeksiyon talimatlarını uygular.	
A.3	Çevre koruma önlemlerini uygulamak	A.3.1	Ortama bulaşma riski olan ve çevreye zarar verebilecek maddelere karşı talimatlara uygun önlem alır.	
		A.3.2	İş süreçlerinde ortaya çıkan atıkları türüne göre tasnif ederek ilgili atık sahasına gönderilmesini sağlar.	

A. İSG, biyogüvenlik, çevre koruma ve kalite gerekliliklerini uygulamak				
Görev	İşlemler	Başarım Ölçütleri		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
		Açıklama	Kod	
A.4	Sürdürülebilirlik stratejilerini uygulamak		A.4.1	Çalışma sürecinde kullanılan enerji, sarf malzemesi ve benzeri kaynakların etkin, tasarruflu ve verimli bir şekilde kullanılmasına yönelik önlemleri alır.
			A.4.2	Çalışma sürecinde tüm süreçleri doğaya ve doğal kaynaklara zarar vermeden yürütür.
			A.4.3	Çalışma sürecinde sürdürülebilirlik stratejileri kapsamında suyun etkin, tasarruflu ve verimli bir şekilde kullanılmasına yönelik önlemler alır.
A.5	İş süreçlerinde kaliteyi sağlamak		A.5.1	Ekipman ve malzemeleri talimatında belirlenen şekilde kullanılır ve muhafaza eder.
			A.5.2	Yürüttüğü iş süreçlerindeki aksaklıkları belirleyerek düzeltilmesine ilişkin öneriler geliştirerek ilgili kişilere bildirir.
				13. Enerji verimliliği ve temel tasarruf uygulamaları
				14. Doğal kaynakların korunmasına yönelik önlemler
				15. Su kaynaklarının korunmasına yönelik alınacak önlemler
				16. Ekipmanları talimatlara uygun kullanma
				17. İş sürecinde çıkan aksaklıkları fark etme

B. Tarımsal İşletmenin türüne bağlı olarak iş organizasyonu yapmak					
Görev	İşlemler	Başarım Ölçütleri			Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
		Kod	Açıklama	Kod	
B.1	Tarımsal işletmenin türüne bağlı olarak iş planlaması yapmak	B.1.1	Yapılacak işler için iş önceliklerini belirler.	1. İş sürecinin aşamaları ve süreleri 2. Kullanılacak araç, gereç ve ekipmanların teknik özellikleri ve kullanım koşulları 3. İş süreçlerinde ve çalışma alanında kullanılan ekipman, araç, gereç yardımcı malzemeleri kullanma 4. Yardımcı malzemeler ve özellikleri 5. Çalışma alanının özellikleri 6. İş süreçlerinde kayıt tutma ve raporlama	
		B.1.2	İşlerin gidişatına göre çalışmalarını yeniden düzenler.		
		B.1.3	Günlük işlemleri aksatmadan yürütür.		
B.2	Araç, gereç ve ekipman hazırlığı yapmak	B.2.1	Yapılacak işlemlere göre kullanacağı ekipman, araç ve gereçleri talep eder.		
		B.2.2	Çalışma alanında gerekli olabilecek yardımcı malzemeleri hazırda tutar.		
B.3	Kayıt ve raporlama yapmak	B.3.1	Üretim döneminde tarımsal faaliyetin türüne bağlı olarak uygun kayıtları tutar.		
		B.3.2	Tuttuğu rapor ve formları ilgili birime teslim eder.		

C.Bitkisel üretim faaliyetlerine ilişkin süreçlerde yardımcı işleri yerine getirmek				
Görev	İşlemler	Başarım Ölçütleri		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
C.1	Bitkisel üretim alanlarının hazırlığı ile ekim/dikim işlemlerini gerçekleştirmek	C.1.1	Tohum ekimi, fide/fidan dikimi için gerekli toprak hazırlık sürecine katkı sağlar.	
		C.1.2	Üretim materyalleri için gerekli ön hazırlıklar ile ortam ve ekipman ayarlamalarına yardımcı olur.	
		C.1.3	Farklı ürün grupları için ekim ve dikim faaliyetlerine yardım eder.	
		C.1.4	Ekim ve dikimden hemen sonrası için gerekli olan kültürel bakım işlemlerine yardımcı olur.	
C.2	Bitkilerin büyüme mevsimi boyunca uygun bakım ve koruma çalışmalarını gerçekleştirmek	C.2.1	Bitki gelişiminin takip sürecine katkı sağlar.	
		C.2.2	Verilen talimatlar doğrultusunda sulama ve gübreleme uygulamalarını yürütür.	
		C.2.3	Bitkisel üretim alanlarında türlere göre değişen budama, terbiye, seyreltme gibi bakım işlemlerini verilen talimatlar doğrultusunda gerçekleştirir.	
		C.2.4	Sezon boyunca hastalık, zararlı ve yabancı otların kontrolüne katkı sağlar.	
C.3	Hasat ve hasat sonrası işlemleri gerçekleştirmek	C.3.1	Hasat zamanı geldiğinde hasat için gerekli ön hazırlık işlemlerine yardım eder.	
		C.3.2	Verilen talimatlar doğrultusunda tarım aletleri ve ekipmanı kullanarak ürünlerin hasadını yapar.	
		C.3.3	Hasattan sonra, ayıklama, ayırma, temizleme, paketlenme veya nakliye için gerekli süreçlere katkı sağlar.	
		C.3.4	Hasat sonrası bir sonraki üretim sezonuna hazırlık işlerine yardımcı olur.	

D. Mesleki gelişim faaliyetlerine katılmak			
İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama
D.1	Mesleki gelişimi konusunda rehberlik eşliğinde çalışmalar yapmak	D.1.1	Mesleki gelişim faaliyetlerine ilişkin düzenlenen eğitimlere katılır.
		D.1.2	Rehberlik eşliğinde gelişim ihtiyaçlarını tespit eder.
		D.1.3	Rehberlik eşliğinde mesleki uygulamalarına ilişkin yeni gelişmeleri takip ederek iş süreçlerine uygular.
		Mesleki Bilgi ve Uygulama Becerileri	
		1. Mesleki gelişim faaliyetleri 2. Mesleki eğitim veren kurum kuruluşlar 3. İş başı uygulamalar	

3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipmanlar

1. Atık yönetimi için kullanılan gereçler
2. Aydınlatma sistemleri
3. Biyogüvenlik ekipmanları (eldiven, maske, çizme ve benzeri)
4. Depolama ve taşıma ekipmanları
5. Havalandırma panelleri ve fanlar
6. İç ve dış mekân sıcaklık ve nem kontrol cihazları
7. Tarım makine ve ekipmanı (Basit el aletleri ve ekipmanı)

3.3. Tutum ve Davranışlar

1. Bilgi, tecrübe ve yetkisi dâhilinde karar vermek
2. Çalışma zamanını iş emrine uygun şekilde etkili ve verimli kullanmak
3. Çalışmalarında planlı, organize ve düzenli olmak
4. Çevre korumaya karşı duyarlı olmak
5. Çevre, kalite ve İSG mevzuatında yer alan düzenlemeleri benimsemek
6. Deneyimlerini iş arkadaşlarına aktarmak
7. Ekip arkadaşlarıyla uyumlu çalışmak
8. Güvenli çalışma şartlarına uymak
9. İş yeri çalışma prensiplerine uymak
10. İş yerinde ilgili kişilere, zamanında ve doğru bilgi aktarmak
11. İş yerine ait makine ve ekipmanların kullanımına özen göstermek
12. Kaynakların verimli kullanılmasına özen göstermek
13. Küresel ısınma ve iklim değişikliğinin farkında olmak
14. Mesleğine ilişkin yeniliklere ve yeni fikirlere açık olmak
15. Meslek etiğine uygun hareket etmek
16. Meteorolojiyi takip etmek ve meteorolojik olaylar karşısında öngörülü olmak
17. Tehlike durumlarını dikkatle algılayıp ilgilileri bilgilendirmek
18. Temizlik, düzen ve iş yeri tertibine özen göstermek